

ADI: .....
SOYADI: .....
SINIFI: ..... NO: .....Sınav süresi **40** dakikadır. Her soru **5** puandır. Yanlış cevaplar doğru cevapları etkilemeyecektir.

1. Osmanlı Devleti'nin 600 yılı aşkın bir süre ayakta kalabilmesinin sebeplerinden biri de millet sistemidir. Sırplar, Rumlar, Bulgarlar bir millet; Türk, Arnavut ve Boşnaklar bir millet kabul edilmişlerdir.

Buna göre Osmanlı millet sisteminin temeli hangi prensibe dayanmaktadır?

- A) Milletler ödenilen vergilerin türlerine göre belirlenmektedir.
B) Din ve inancı aynı olan gruplar bir millet kabul edilmektedir.
C) Aynı coğrafyada yaşayan gruplar bir milleti oluşturmaktadır.
D) Osmanlı yönetimine girmeyi kabul edenler millet sayılmaktadır.

2. II. Bayezid, Fatih Sultan Mehmet öldükten sonra tahta geçti. Kardeşi Cem Sultan II. Bayezid'in hükümdarlığını kabul etmeyip isyan etti. Cem Sultan'ın isyanı ve Avrupa'ya sığınması fetih hareketlerinin durmasına sebep oldu. II. Bayezid fetih hareketlerinden çok, fethedilen yerlerdeki hâkimiyeti sağlamlaştırmakla uğraştı.

Verilen bilgidен,

- I. Osmanlı Devleti'nin yükselme dönemi sona ermiştir.
II. Osmanlı Devleti'nin iç sorunu dış sorun haline gelmiştir.
III. Osmanlı Devleti, yükselme dönemi içinde duraklama yaşamıştır.

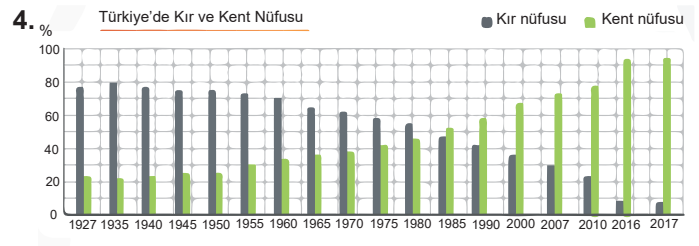
sonuçlarından hangilerine ulaşılır?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) I ve III
D) II ve III

3. İngiliz seyyah Keppel (Kepıl), seyahatnamesinde şunları yazmıştır: "1828 yılının kış mevsiminde bir Türk postacı, yanında yüklü miktar sikkeyle uzak bir bölgeye gönderildi. Postacı, parayı teslim etmesi gereken yere vardığında para çantasını kaybettiğini fark etti. Para çantasının sahibi Fransız, kendinden on beş bin kuruş istedi. Postacı, sakın şekilde düşündükten sonra geri döndü. Neredeyse bütün yolu tekrar gitti ve çaresiz bir şekilde, yolculuğu esnasında birkaç dakika dinlendiğini hatırladığı bir kahvehaneye vardı. Kapıdaki kahveci ona şöyle bağırdı: 'Geçen geldiğinde içinde galiba altın olan bir çanta unutmuşsun, koyduğun yerde duruyor.' Postacı içeri girdi, bir Türk kahvehanesine gelen pek çok kişinin rahatlıkla alabileceği şekilde ortada durmasına rağmen dokunulmamış görünen çantasını buldu."

Seyyah, Türk insanının hangi özelliğinden etkilenmiştir?

- A) Dürüstlük
B) Merhamet
C) Misafirperverlik
D) Büyüklere saygı

Verilen grafiğe göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) 1927 yılında kentte yaşayan insan yoktur.
B) 2007 yılında kır ve kent nüfusu birbirine eşittir.
C) 1985 yılından itibaren kır nüfusu azalmaya başlamıştır.
D) Tüm yıllarda kent nüfusu kır nüfusundan fazla olmuştur.

5. Adapazarı Belediyesi yapılan uyarılara rağmen kanunlara aykırı olan 5 bina inşaatında yıkım çalışmalarına başladı. Belediyenin Teknik İşler Başkan Yardımcısı, tarım arazileri başta olmak üzere kaçak yapıya asla müsaade etmeyeceklerini ifade etti.

Genel Ağ haberine göre yerleşme ve seyahat özgürlüğünün kısıtlanma nedeni nedir?

- A) Yasa dışı yollarla yurt dışına kaçma
B) Ülkenin geleceğine yönelik tehdit oluşturma
C) Sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirme
D) AVM tipi yapıların yapılmasının önüne geçmek isteme

6. Ülkemizde tarıma elverişli verimli düzlüklerin bulunduğu yerler yerleşim alanlarının tercihinde önemli bir faktördür. Bazı illerimiz verimli ovalar üzerinde kurulmuştur.

Buna göre,

- I. Adana
II. Rize
III. Hakkari
IV. Malatya

illerimizden hangileri verilen bilgiye uygundur?

- A) Yalnız I
B) I ve IV
C) II ve IV
D) I, III ve IV

7. Almanya'da Johann Gutenberg (Yohan Gutenberk) 1440 yılında önceki matbaa tekniklerinden farklı bir yöntem denedi. Harfleri tahta veya madenî bir parçaya kazıyıp onları yan yana dizerek satırlar oluşturdu. Böylece bugünkü modern matbaanın temelleri atılmış oldu. Gutenberg'in "kalıpların ve harflerin harika bağdaşımı, oranı ve uyumu" olarak tanımladığı bu yeni basım tekniği broşürlerin ve kitapların hızla basılmasına imkân sağladı.

Aşağıdaki yorumların hangisi metindeki gelişmenin sonucu değildir?

- A) Ulaşım hızlı ve kolay hale gelmiştir.
B) Bilimsel gelişmelerin yolu açılmıştır.
C) İnsanların bilgi ve kültür düzeyi artmıştır.
D) Fikirlerin hızlı ve kolay yayılması sağlanmıştır.

8. XV. ve XX. yüzyıllar arasında Avrupa'da yaşanan gelişmelerin, günümüzdeki bilimsel birikimin oluşmasına büyük katkısı olmuştur.

Verilen gelişmelerden hangisi bu bilgiyle uyum göstermez?

- A) Yazının icat edilmesi
B) Matbaanın icat edilmesi
C) Kütüphane kanununun keşfedilmesi
D) Dünya'nın yuvarlak olduğunun bilimsel olarak ispat edilmesi

9. **el-Harezmi (ö. 863 ?)**: Coğrafya, astronomi ve matematik alanında çalışmalar yaparak kitaplar yazdı. Darü'l-Hikme'nin yöneticiliğini yaptı. Matematiğin bir dalı olan cebir bilminde yaptığı çalışmalarıyla "cebirin babası" olarak tanındı. Hint rakamlarını inceleyerek "0" (sıfır) rakamını ilk defa kullandı. Böylece günümüzde kullandığımız onlu sayı sistemi ortaya çıktı. Enlem ve boylam daireleriyle ilgili ölçümler yaptı. Güneş, Ay ve gezegenlerin hareketlerini gözlemledi.

Piri Reis (ö.1553): Osmanlı Devleti'nin donanma komutanlarından olup coğrafya alanında önemli eserler verdi. "Kitab-ı Bahriye" (Denizcilik Kitabı) adlı eserinde Akdeniz limanlarını tanıttı. Piri Reis'in bir bölümü günümüze ulaşmış Dünya haritası, Amerika kıtasının doğu kıyılarını gösteren en eski haritadır. Bu harita, sonraki yıllarda çizilen birçok haritaya oranla sınırları daha doğru göstermektedir.

İbn-i Sînâ (ö.1037): Tıp, felsefe, matematik, astronomi, kimya gibi farklı bilim dallarında iki yüzden fazla eser verdi. En önemli çalışmalarını tıp alanında yaptı. Mikroskobun icadından önce mikropların hastalıklara neden olduğunu buldu. Tıp alanında bilimsel deneylere önem vererek ilk defa sonda aletini kullandı ve damar içi şırıngasını yaptı. Avrupa'da "Avicenna (Avisenna)" adıyla tanındı ve "El-Kanun Fi't-Tıbb" (Tıbbın Kanunu) isimli eseri burada 17. yüzyıla kadar tıp eğitiminde kullanıldı.

Bu bilgilerden çıkartılacak en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Harezmi sıfır sayısını ilk kullanan kişidir.
B) İbn-i Sînâ, tıp kitabıyla Avrupa'yı etkilemiştir.
C) Osmanlı Devleti, denizcilik konusunda oldukça ileridir.
D) Türk-İslam bilginleri bilimsel gelişme sürecine katkıda bulunmuştur.

10. Makinelerde kullanılan enerji kaynakları zamanla değişim göstermiştir.

Buna göre,

- I. Fosil yakıtlar ve elektrik ile çalışan makineler
- II. Kömür ve su gücü ile çalışan buharlı makineler
- III. Yenilenebilir enerji kaynakları ile çalışan makineler

enerji kaynaklarının kullanım sırası hangi seçenekte doğru verilmiştir?

- A) I, II ve III
- B) I, III ve II
- C) II, I ve III
- D) III, I ve II

11. Mustafa Kemal Türkiye İktisat Kongresi açılış konuşmasında saban-kılıç karşılaştırması yaparak ülke için hayati önem taşıyan sembolün saban olduğunu belirtmiştir.

Mustafa Kemal'in konuşmasında vurguladığı konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlı Devleti'nde tarıma önem verilmediği
- B) Çiftçinin eğitimi için yeni okulların açılması gerekliliği
- C) Saban üretiminin kılıç üretiminden daha önemli olduğu
- D) Siyasi hürriyetin ancak ekonomide güçlü olmakla sağlanabileceği

12. Fatih Sultan Mehmed Han'ın 1470 Tarihli Vakfiyesinin Hayır Şartları:

Yatağa düşmüş, evine doktor getirme imkânı olmayan hastalara başvurmaları hâlinde doktor gönderilmesi.

İmarete gelen misafirler, görevliler tarafından güler yüzle karşılanıp misafir olarak kalmak isterlerse üç günden çok olmamak üzere misafir edilip yeme-içme ihtiyaçlarının karşılanması.

Vakfiye, Osmanlı Devleti'nde hangi devlet anlayışına vurgu yapmaktadır?

- A) Laik devlet
- B) Sosyal devlet
- C) Hukuk devleti
- D) Demokratik devlet

13. Sosyal Medya Uzmanlığı, dijitalleşen dünyada oldukça popüler hâle gelen sosyal medya kullanımının yaygınlaşmasıyla önem kazandı. İşletme, pazarlama, iletişim, halkla ilişkiler ve reklamcılık bölümlerinden mezun olanlar bu mesleği yapabilirler.

Verilen bilgilere göre bu mesleği seçenlerin hangi kişilik özelliğine sahip olması gerekmez?

- A) Özgün
- B) Yaratıcı
- C) İyi konuşmacı
- D) Sosyal ağları etkin kullanan

14. Türkiye Selçuklu Devleti'nde bazı arazilerin gelirleri hükümdar ve ailesine, bazılarının geliri devlet adamları ve komutanlara, bazılarının gelirleri medrese, hastane ve kervansaray gibi bilimsel ve sosyal yapıların ihtiyaçlarını karşılamak için ayrılmıştır.

Paragrafta hangi toprak türünden söz edilmemiştir?

- A) Has
- B) Mülk
- C) İkta
- D) Vakıf

15. "İkta sistemi, Osmanlı Devleti'nde tımar adını almıştır." Cümlesinden yola çıkılarak bir yorum yapılması istenseydi aşağıdaki seçeneklerden hangisi yanlıştır?

- A) Dirlik, devlete yararı olanlara verilen bir gelirdir.
- B) Tarımsal üretimin devamlılığı Osmanlı Devleti'nde önemini yitirmiştir.
- C) Selçuklularda olduğu gibi Osmanlılarda da toprağın mülkiyeti genel olarak devletin elindedir.
- D) Selçuklularda olduğu gibi Osmanlılarda da ordunun ihtiyaçları devlete yük olmadan karşılanmıştır.

16. Dünya üzerindeki savaşlar ve doğal afetler, birçok ülkenin vatandaşlarını başka ülkelere sığınmaya mecbur bırakıyor. Bunun bir örneği de Mart 2011 yılında başlayan Suriye İç Savaşı'dır. Suriye İç Savaşı ile pek çok Suriyeli, vatanlarını terk edip başka ülkelere sığınmak zorunda kalmıştır. Sığınmacılar, sosyal hizmetlerin iyi olduğu demokratik ülkeleri daha fazla tercih ettiler fakat bu sığınma sırasında çeşitli sorunlarla da karşılaştılar: Hor görülme, dışlanma, kötü muameleyle maruz kalma gibi. Yaşamlarını devam ettirmek için çalışmak zorunda kalan sığınmacılar, kayıt dışı ve ucuz iş gücü olarak çalıştırıldılar.

Metinden çıkartılacak genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sadece Suriyeli mülteciler sıkıntı yaşamaktadır.
- B) Savaşlar ve doğal afetler birçok ülkede nüfusun azalmasına yol açmıştır.
- C) Mülteciler demokratik ülkelerde antidemokratik muamelelere maruz kalmaktadır.
- D) Sığınmacıların karşılaştığı tek sorun, kayıt dışı ve ucuz iş gücü olarak çalıştırılmalarıdır.

17. Bir kanunun teklif edilmesinden, yürürlüğe girmesine kadar birçok aşamadan geçmesi gerekmektedir. Kanunların mecliste oylanarak kabul edilmesinden sonra Cumhurbaşkanı tarafından onaylanması gerekir. Onaylanan kanunlar Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmektedir.

Verilen bilgilere bakıldığında ülkemizde uygulanan kanunlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Mecliste oylan kanunlar doğrudan uygulanabilir.
- B) Resmî Gazete'de yayınlanan kanunlar yürürlüğe girer.
- C) Kanunların kabul edilmeleri için çeşitli aşamalardan geçmeleri gerekir.
- D) Kanunlar cumhurbaşkanı tarafından onaylanmadan uygulanamaz.

18. Aşağıda bazı tanımlar verilmiştir.

- Ülkemizde vatandaşlar katılım ile seçme ve seçilme hakkını özgürce kullanabilmektedir.
- Türkiye'de devlet yönetimi din kurallarına dayanmaz, bireyler din ve vicdan özgürlüğüne sahiptir.
- İnsan hak ve özgürlüklerine saygılı olmak, insanın doğuştan sahip olduğu imkânları geliştirmek ve korumak devletin görevidir.

Verilen tanımlar 1982 Anayasası'nın 2 ve 5. maddeleri ile eşleştirildiğinde hangi seçenek dışarıda kalır?

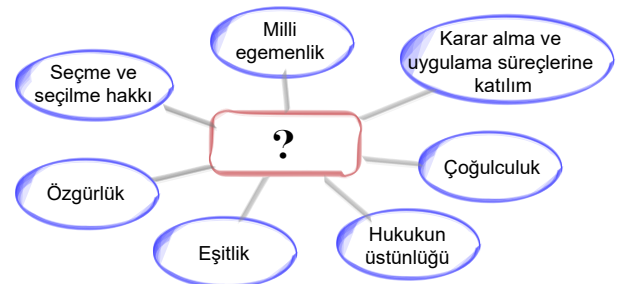
- A) Türkiye Cumhuriyeti, bir hukuk devletidir.
- B) Türkiye Cumhuriyeti, sosyal bir devlettir.
- C) Türkiye Cumhuriyeti, laik bir devlettir.
- D) Türkiye Cumhuriyeti, demokratik bir devlettir.

19. Büyük Millet Meclisindeki milletvekilleri kendi bölgelerinde yapılan seçimle göreve geldiler. Bu Meclis, millet iradesine dayanmış ve millet egemenliği ilkesini esas almıştır.

Bu bilgi Büyük Millet Meclisinin nasıl bir yapıda olduğunu göstermektedir?

- A) Barışçı
- B) İnsancıl
- C) Yayılmacı
- D) Demokratik

20. Soru işareti olan yere aşağıdaki seçeneklerden hangisi yazılmalıdır?

- A) Siyasi Haklar
- B) Meclisin Önemi
- C) Özgürlüğün Esasları
- D) Demokrasinin İlkeleri